

Leto 1907.

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXXXVII. — Izdan in razposlan dne 14. avgusta 1907.

Vsebina: (Št. 196 in 197.) 196. Ukaz o dokazu posebne usposobljenosti po § 23, odstavek 1, zakona z dne 5. februarja 1907. l., s katerim se izpreminja in dopolnjuje obrtni red, potrebnem za nastop v § 15, točka 1, 2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 18, 20, 21, 22 in 23 zakona z dne 15. marca 1883. l., oziroma zakona z dne 5. februarja 1907. l. navedenih koncesijoniranih obrtov. — 197. Ukaz o vodbi knjig koncesijoniranih obrtov za posredovanje služeb in mest in pa o policijski kontroli teh obrtov.

196.

**Ukaz trgovinskega ministra v po-
razumu z ministrom za notranje
stvari in z ministrom za bogo-
častje in nauk z dne 6. avgusta
1907. l.**

o dokazu posebne usposobljenosti po § 23, od-
stavek 1, zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž.
zak. št. 26), s katerim se izpreminja in dopolnjuje
obrotni red, potrebnem za nastop v § 15, točka 1,
2, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 14, 17, 18, 20, 21, 22 in
23 zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak.
št. 39), oziroma zakona z dne 5. februarja 1907. l.
(drž. zak. št. 26) navedenih koncesijoniranih obrtov.

Člen I.

Na podstavi § 15 zakona z dne 15. marca
1883. l. (drž. zak. št. 39), oziroma zakona z dne
5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26) in pa na
podstavi § 23 zakona z dne 5. februarja 1907. l.
(drž. zak. št. 26) se o dokazovanju posebne uspo-
sobljenosti pri tu spodaj imenovanih koncesijonira-
nih obrtih ukazuje naslednje:

1. Tiskarski obrti.

× Prositelji za koncesijo v § 15, točka 1, zakona
z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) nave-
denih obrtov, kateri se bavijo z mehaničnim ali ke-
mičnim razmnoževanjem slovstvenih ali umetniških
izdelkov (tiskarne za knjige, za bakroreze, jekloreze,
lesoreze, kamenoreze in enake, tudi z nogo gonjene
tiskalnice), se morajo z izpričevalom izkazati, da so
se redno izučili, kakor tudi z delovnim izpričevalom
o večletnem praktičnem delu v dotičnem obrtu.

× Ta izkaz se z ozirom na knjigotiskovni obrt
nadomešča z odhodnim izpričevalom rednih učencev
odseka za knjižne in ilustracijske obrte na grafičnem
učilišču in poskuševališču na Dunaju, oziroma s po-
trdilom, izrednim učencem tega odseka izdanim, da
so z dobrim uspehom dovršili svoje študije.

× Za nastop obrta kamenotiska, svetlotiska in pa
obrotnega izrševanja vseh tistih fotografičnih raz-
množevalnih postopkov, pri katerih se rabijo tiskal-
nice, naj v zvezi z najmanj štiri poluleta obsegajočim
praktičnim delom v tiskovnem obrtu v prejšnjem
odstavku omenjenega zavoda izpričevalo o uspešno
dovršenem zadnjem letu odseka za fotografijo in
razmnoževanje na grafičnem učilišču in poskuševa-
lišču na Dunaju velja za dokaz posebne usposob-
ljenosti.

× Prositelji za koncesijo v § 15, točka 1, za-
kona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39)

omenjenih obrtov, ki se bavijo s trgovino z izdelki, oznamenjenimi v odstavku 1 (knjigarne, vštrevši starinarske knjigarne, prodajalnice umetnin in muzikalij) se morajo izkazati z občo omiko, zadostujočo za obratovanje teh obrtov.

× Istotako se morajo prositelji za koncesije v § 15, točka 5, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) omenjenih obrtov podjetij posojevalnic za izdelke, oznamenjene v odstavku 1, in čitalnice (bralnih kabinetov) izkazati z občo omiko, zadostujočo za obratovanje teh obrtov.

2. Brodniški obrti.

× Prositelji za koncesijo v § 15, točka 5, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) navedenega brodniskega (plovskega) obrta po notranjih vodah (jezerih in rekah) se morajo izkazati z zadostnimi v strokovnem obratu ali v trgovskem vodstvu takih podobnih obrtov pridobljenimi, praktičnimi lastnostmi.

× Ako obstoje za posamezne vode posebni predpisi, so ti merodajni za to.

3. Dimnikarji.

× Prositelji za koncesijo v § 15, točka 7, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) navedenega dimnikarskega obrta se morajo izkazati, da so se redno izučili tega obrta in da so najmanj dve leti praktično delali v tem obrtu.

4. Trebileci smradnikov (kanalov).

Prositelji za koncesijo v § 15, točka 8, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) navedenega obrta trebilcev smradnikov se morajo izkazati, da so najmanj dve leti praktično delali v tem obrtu.

5. Narejanje in prodajanje orožja in streliva.

× Prositelji za koncesijo v § 15, točka 10, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) navedenih obrtov narejanja in prodajanja orožja in streliva (munijskih stvari) se morajo izkazati, da so najmanj dve leti praktično delali v dotičnem obrtovanju.

× Ako gre za koncesijo za narejanje in za prodajo strelnega orožja, mora prositelj vrhutega dokazati, da se je redno naučil tega obrta.

× V prednjih odstavkih omenjeni dokaz posebne usposobljenosti se za narejanje in prodajanje strelnega orožja nadomešča z odhodnim izpričevalom strokovne šole za puškarsko industrijo v Borovljah.

6. Narejanje in prodajanje ognjarske tvarine, ognjarskih izdelkov in vsakovrstnih raznesnih preparatov.

× Prositelji za koncesijo v § 15, točka 11, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) navedenih obrtov narejanja in prodajanja ognjarske tvarine in ognjarskih izdelkov morajo potrebne znanosti iz pirotehnike izkazati z dokazom, da so poprej najmanj eno leto delali v obratovanju dotičnih obrtov ali pa da so pridobili kemično-tehnične strokovne znanosti.

+ Prositelji za koncesijo narejanja raznesnih preparatov morajo svojo posebno usposobljenost dokazati kakor zahteva (z ministrstvenim ukazom z dne 22. septembra 1883. l. [drž. zak. št. 156] izpremenjeni) ministrstveni ukaz z dne 2. julija 1877. l. (drž. zak. št. 68).

○ V gori navedenih odstavkih omenjeni dokaz posebne usposobljenosti se v vseh primerih nadomešča z zrelostnim izpričevalom ali z izpričevalom o uspešno dovršenem zadnjem letu kemično-tehničnega oddelka višje obrtne šole

na državni obrtni šoli v Pragi,

na državni obrtni šoli v Libercu,

na državni obrtni šoli v Belskem,

na državni obrtni šoli v Krakovu in

višje obrtne šole kemično-tehnične smeri na državni obrtni šoli v XVII. občinskem okraju dunajskem.

7. Pripravljanje strupov in izdelovanje za zdravila namenjenih tvarin in preparatov in prodajanje obojih, kolikor to ni izključno pridržano lekarničarjem, dalje izdelovanje in prodajanje umetnih rudninskih vodâ.

× Prositelji za koncesijo v § 15, točka 14, zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26) navedenega pripravljanja tvarin in preparatov za zdravilne namene in za narejanje umetnih rudninskih vodâ morajo z dokazom vred o najmanj dveletnem delu v kakem kemičnem laboratoriju ali pa v kakem predmet te pravice vršečem obrtnem zavodu pokazati zrelostno izpričevalo ali izpričevalo

o uspešno dovršenem poslednjem letu kemično-tehničnega oddelka višje obrtne šole

na državni obrtni šoli v Pragi,
na državni obrtni šoli v Libercu,
na državni obrtni šoli v Belskem,
na državni obrtni šoli v Krakovu in

višje obrtne šole kemično-tehnične smeri na državni obrtni šoli v XVII. občinskem okraju dunajskem.

+ Prositelji za koncesijo prodajanja v § 1 ministrstvenega ukaza z dne 21. aprila 1876. l. (drž. zak. št. 60), oznamenjenih strupov morajo za to potrebno posebno usposobljenost dokazati, kakor zahteva § 2 pravkar omenjenega ukaza.

+ Prositelji za koncesijo prodajanja za zdravilne namene podelanih tvarin in preparatov in pa prodajanja umetnih rudninskih vodâ, kolikor ni to gledé teh izdelkov pridržano lekarničarjem, se morajo izkazati z dveletno za obrat teh obrtov zadostno občo omiko in pa z najmanj dveletnim praktičnim delom.

8. Polaganje plinovih cevi, urejanje svečave in dovajanje vode.

+ Prositelji za koncesijo obrtov polaganja plinovitih cevi, urejanja svečave in dovajanja vode, navedenih v § 15, točka 17, zakona z dne 15. marcija 1883. l. (drž. zak. št. 39), to je za dobavo koncesije za plinovega ali vodouvodnega instalaterja, morajo dokazati:

+ 1. da so se izučili obrta za instalacijo plina ali navajanje vode ali pa ključalničarskega, kleparskega ali kotlarskega obrta in

+ 2. da so se štiri leta udeleževali instalacijskih del, ki spadajo v njih stroko.

Na mesto tega dokaza stopi z izkazom vred najmanj dveletnega dela v dotičnem instalacijskem obrtu izpričevalo o prvi državni preskušnji iz strojedelstvene stroke, uspešno opravljeni na tehničnih visokih šolah na Dunaju, v Gradcu, Pragi (nemški in češki), v Brnu (nemški in češki) ali Levovu, oziroma izpričevala o opravljenih posameznih preskušnjah iz vseh predmetov te državne preskušnje z najmanj zadostnim uspehom, z izpričevali vred o uspešno opravljenih napredovalnih preskušnjah iz strojeslovja, strojedelstva in mehanične tehnologije, nadalje zrelostna izpričevala o uspešno do-

vršenem zadnjem letu mehanično-tehničnega oddelka višje obrtne šole

na državni obrtni šoli v I. občinskem okraju dunajskem,

na državni obrtni šoli v Trstu,
na državni obrtni šoli v Pragi,
na nemški državni obrtni šoli v Polznju,
na češki državni obrtni šoli v Polznju,
na državni obrtni šoli v Libercu,
na nemški državni obrtni šoli v Brnu,
na češki državni obrtni šoli v Brnu,
na državni obrtni šoli v Visokem,
na državni obrtni šoli v Belskem,
na državni obrtni šoli v Krakovu,

o nadalje dolnjeavstrijske deželne obrtne šole (višje obrtne šole mehanično-tehnične smeri) v Dunajskem Novem mestu, in pa ladjestavnega tečaja na državni obrtni šoli v Trstu in višje strokovne šole za stavbno in strojno ključalničarstvo pri tehnološki obrtnem muzeju na Dunaju, slednjič odhodna izpričevala šol za delovodce mehanično-tehnične smeri na državnih obrtnih šolah v Lincu, Gradcu, Pragi, Smihovu, Polznju nemško, Polznju češko, Libercu, Pardubicah, Brnu nemško, Brnu češko, Belskem, nižje strokovne šole za stavbno in strojno ključalničarstvo pri tehnično-obrtnem muzeju na Dunaju;

oddelka za ključalničarstvo na oddelku za tesarstvo in ključalničarstvo v Ebensee;

oddelka za ključalničarje za orodje in za kovače finovine na strokovni šoli in poskuševališču za železo in jekleno industrijo v Steyr-u;

oddelka za ključalničarstvo na strokovni šoli za tesarstvo in ključalničarstvo v Brucku ob Muri;

strojnoobrtne strokovne šole v Celovcu;

oddelka za delavce z železom na strokovni šoli za puškarsko industrijo v Borovljah;

strokovne šole za obdelavo železa in jekla v Fulpmes-u;

oddelkov za strojne obrte na strokovni šoli za strojne obrte in elektrotehniko v Homutovu;

tehničnega oddelka strokovne šole za kovinsko industrijo v Nixdorf u;

strojeobrtne strokovne šole v Prerovu;

strokovne šole za ključalničarstvo na državni obrtni šoli v Levovu;

strokovne šole za obdelavo železa v Sułkowicach in strokovne šole za ključalničarstvo v Świątnikih.

9. Narejanje in popravljanje parnih kotlov.

† Prositelji za koncesijo v § 15, točki 18, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) navedenega narejanja in popravljanja parnih kotlov morajo z izkazom vred o praktičnem delu v imenovanem obrtu pokazati izpričevalo o prvi državni preskušnji iz strojedelne stroke, uspešno opravljeni na tehničnih visokih šolah na Dunaju, v Gradcu, Pragi (nemški in češki), Brnu (nemški in češki) ali Levovu, oziroma izpričevala o posameznih preskušnjah iz vseh predmetov te državne preskušnje, opravljenih z najmanj zadostnim uspehom, z izpričevali o uspešno opravljenih napredovalnih preskušnjah iz strojeslovja, strojedelstva in mehanične tehnologije, oziroma zrelostna izpričevala ali izpričevala o uspešno dovršenem zadnjem letu mehanično-tehničnega oddelka višje obrtne šole

• na državni obrtni šoli v I. občinskem okraju dunajskem,

na državni obrtni šoli v Trstu,

na državni obrtni šoli v Pragi,

na nemški državni obrtni šoli v Polznu,

na češki državni obrtni šoli v Polznu,

na državni obrtni šoli v Libercu,

na nemški državni obrtni šoli v Brnu,

na češki državni obrtni šoli v Brnu,

na državni obrtni šoli v Visokem,

na državni obrtni šoli v Belskem,

na državni obrtni šoli v Krakovu,

na dolnjeavstrijski deželni obrtni šoli (višji obrtni šoli mehanično-tehnične meri) v Dunajskem Novem mestu, ali ladjestavnega tečaja na državni obrtni šoli v Trstu ali višje strokovne šole za stavbeno in strojno ključalničarstvo pri tehnološkem obrtnem muzeju na Dunaju.

10. Podkovstvo.

† Prositelji za koncesijo v § 15, točka 20, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39) navedenega obrtnega vršenja podkovstva morajo podati dokaz svoje posebne usposobljenosti, kakor zahteva ministrstveni ukaz z dne 21. junija 1874. l. (drž. zak. št. 100).

11. Pokončevanje podgan, miši itd. s strupovitimi stvarmi.

† Prositelji za koncesijo v § 15, točki 21, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39)

navedenega obrta pokončevanja podgan, miši, škodljivih mrčesov i. e. s strupovitimi stvarmi se morajo izkazati s potrebnimi strokovnimi znanostmi in praktičnimi izkušnjami.

12. Obrat podjetij za pokopavanje mrličev.

† Prositelji za koncesijo v § 15, točki 23, zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26) navedenih obratov podjetij za pokopavanje mrličev se morajo izkazati z občo omiko, dotičnim krajevnim razmeram in po obsežju zaprosenih pravic izvrševati koncesijo zadostujočo za vršenje koncesije in pa z ustrezno praktično usposobljenostjo.

† Prositelj za koncesijo mora sosebno, predloživši uradnozdravniško izpričevalo, dokazati, da so mu dobro znani dotični predpisi in zdravstveno-policijska določila o izkopavanju in prevažanju mrličev, in o tem, kako je postopati pri okuženih mrličih,

Člen II.

Kako je dokazati posebno usposobljenost za nastop v § 15, točki 6, zakona z dne 15. marca 1883. l. (drž. zak. št. 39), oziroma v § 1 zakona z dne 26. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 193) navedenih koncesijoniranih stavbnih obrtov, določa poslednjič navedeni zakon.

† Kar se tiče v § 15, točka 22, zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26) navedenega koncesijoniranega obrta posredovanja služeb in mest, o tem ima § 21 a, odstavek 2 navedenega zakona predpis o dokazu posebne usposobljenosti.

Člen III.

† Kolikor se v ukazih, izdanih na podstavi § 24, obrtnega reda, s katerimi so se posamezni obrti navezali na koncesijo, postavlja, da je potreba dokaza posebne usposobljenosti za nastop dotičnih obrtov, ostajajo o tem, kako je dokazati to usposobljenost, merodajni dotični predpisi ukazov.

Člen IV.

† O dokazovanju posebne usposobljenosti pri odprtih trgovinskih družbah in komanditnih družbah naj se zmislooma uporabljajo določila § 14 e zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26). Če gre za tovarniško obratovano obrtno podjetje, je dovolj, če se posebna usposobljenost dokaže v osebi na-

mestnika (poslovodje) (§ 23 a, odstavek 4, zakona z dne 5. februarja 1907. l. [drž. zak. št. 26]).

Člen V.

Ta ukaz dobi moč hkratu z zakonom z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26). V istem času izgube moč ministrstveni ukazi z dne 17. septembra 1883. l. (drž. zak. št. 151), z dne 20. decembra 1893. l. (drž. zak. št. 184) in z dne 18. oktobra 1889. l. (drž. zak. št. 203) in pa razglas z dne 3. septembra 1906. l. (drž. zak. št. 198).

Bienert s. r.

Fořt s. r.

Marchet s. r.

197.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z ministrom za notranje stvari z dne 6. avgusta 1907. l.

o vodbi knjig koncesijoniranih obrtov za posredovanje služeb in mest in pa o policijski kontroli teh obrtov.

Na podstavi § 54, odstavek 1, zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26), s katerim se izpreminja in dopolnjuje obrtni red, se zaukazuje:

§ 1.

Vsak imetnik koncesijoniranega obrta za posredovanje služeb in mest je dolžan o vseh posredovalnih opravilih voditi opravilno knjigo.

Opravilna knjiga mora vseskozi imeti ošteviljene strani in obrtno oblastvo naj jo vidira.

Opravilna knjiga naj ima naslednje razpredele:

- tekočo številko;
- vrsto (kategorijo) iskanega ali ponujanega službenega mesta, oziroma delovnega mesta;
- zahtevano ali ponujano mezo;
- ime, posel in adresu njega, ki ponuja službeno ali delovno mesto;
- ime, posel, starost in adresu njega, ki išče službeno ali delovno mesto;

f) povedbo izkaznih listin njega, ki išče službeno ali delovno mesto (delovno knjižico, služno izpričevalo, poselsko knjigo, domovinski list, popotno poverilo i. e.);

g) natančno povedbo namenišča njega, ki ga je namestiti;

h) datum povpraševanja in plačane vpisne pristojbine;

i) datum sklenjenega odkazanega službenega, oziroma delovnega razmerja, in pa položene posredovalnine;

k) opombni razporedel.

§ 2.

Opravilno knjigo je najmanj pet let počenši od datuma poslednjega vpisa hraniti in na vsakokratno zahtevo pokazati organom nadzornega oblastva.

§ 3.

Vsa posredovanja služeb in mest za ženske, katere tisti dan, ko se vpisujejo v omenjeno opravilno knjigo, še niso izpolnile 24. leta svojega življenja, mora obrtni podjetnik razen v tej opravilni knjigi tudi še v posebnem seznamu neprestano v razvidnosti imeti; v ta seznamek je razen v § 1 za občo opravilno knjigo predpisanih podatkov vpisati tudi ime in bivališče staršev, oziroma varuhov, in pa morebiti varstveno sodišče dotične ženske. Te seznamke je razen organom obrtnih oblastev na vsakokratno zahtevo pokazati tudi organom cesarskih policijskih oblastev in pa primerno poverjenim opravnikom tistih zasebnih ljudomilih društev in združenj, katere cesarsko politično ali policijsko oblastvo podjetniku naznani, da imajo pravico pogledati vanje in jih morebiti tudi prepisati.

§ 4.

Imetnik koncesije je dolžan na zahtevo obrtnemu oblastvu posnetkoma predložiti za namene statistike javnih izkazov o delu potrebne podatke (§ 21 e, odstavek 5, zakona z dne 5. februarja 1907. l. [drž. zak. št. 26]).

§ 5.

Predpisi tega ukaza se uporabljajo tudi za tiste imetnike koncesije, kateri so dovoljenje obratovati

posredovanje služeb in mest že redno pridobili na podstavi predpisov, ki so imeli pravno moč že pred uveljavitvenjem zakona z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26).

§ 6.

Obrtno oblastvo mora posredovalnice služeb in mest z ozirom na to, da se natanko držé vseh določil, ki se tičeje vršenja tega obrta, občasno nadzorovati po policijskih organih.

Obrtna oblastva naj izdajajo obrtnopolicijske predpise, ki so morebiti še nadalje po krajevnih razmerah potrebni o izvrševanju posredovalnic služeb in mest, katere so v njihovem obrtnem okraju.

§ 7.

Prestopki tega ukaza se kaznujejo po kazenskih določilih obrtnega reda.

§ 8.

Kako naj imetniki obrta, ki so po svoji koncesiji upravičeni posredovati mesta za dojke, oziroma za posredovanje službenih in delovnih mest v inozemstvo, vodijo svoje knjige, in kateri nadaljnji policijski kontroli o razsežju in načinu svojega obrtnega obrata naj se pokoré, določi se s posebnimi ukazi.

§ 9.

Ta ukaz dobi moč hkratu z zakonom z dne 5. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 26), s katerim se izpreminja in dopolnjuje obrtni red.

Bienert s. r.

Foršt s. r.